

Adcim BV
T.a.v. de heer D.A. Burggraaf
Rembrandtlaan 650
Sliedrecht Zuid-Holland

Zoetermeer, 1 juli 2013

betreft: Resultaten amfibieën onderzoek
project: Waterberging Woudrichem
referentie: 20130164/brf01
behandeld door: Francine van der Loop
Gecontroleerd: Wijnanda Hulsegge

Geachte heer Burggraaf,

Hierbij ontvangt u de resultaten van het onderzoek naar de poel- en heikkikker aan de Rijswijksesteeg in Woudrichem.

Aanleiding en doel

U heeft het voornemen om een duiker te vergroten en een waterberging te graven van circa 1.300 m². Het werkgebied is gelegen aan de Rijswijksesteeg te Woudrichem. Ten behoeve van deze realisatie zal één watergang worden gedempt, een duiker worden verwijderd en een deel langs de watergang worden verbreed. Mogelijk zullen de aanwezige bomen verwijderd worden.

ATKB heeft voor dit project reeds een quickscan Flora- en faunawet uitgevoerd (kenmerk (20121052/rap01). Uit de quickscan is gebleken dat de poelkikker de heikkikker mogelijk in het plangebied voorkomen, en dat negatieve effecten op het leefgebied van deze soorten niet op voorhand zijn uit te sluiten. Nader onderzoek naar het voorkomen en terreingebruik van deze soorten is daarom noodzakelijk. ATKB heeft dit onderzoek uitgevoerd. Deze notitie behandelt de resultaten.

Methode

Onderzoek naar amfibieën vindt het beste plaats in de voortplantingstijd. De mannetjes van kikkers roepen dan, zodat ze eenvoudig te vinden zijn en op naam gebracht kunnen worden. Tevens kunnen eiklompjes worden gevonden in deze periode. De geschikte onderzoeksperiode verschilt per soort, heikkikkers zijn eerder in het voorjaar actief dan poelkikkers.

Deze periodes zijn in tabel 1 samengevat. Hiervoor is gebruik gemaakt van de natuurkalender voor tabel 3-soorten van het ministerie van LNV, van soortenstandaards van heikkikker en enkele andere bronnen (Van Diepenbeek & Van Delft, 2006; Creemers & Van Delft, 2009). Zie de literatuurlijst voor een compleet overzicht.

In het kader van dit onderzoek is de locatie voor beide soorten twee keer bezocht op dagen dat de weersomstandigheden geschikt waren. De heikkikker is een vroeg actieve soort. Afhankelijk van de temperatuur wordt de heikkikker eind februari al actief. Omdat dit jaar het voorjaar extreem koud begon is het eerste veldbezoek begin april uitgevoerd.

De veldbezoeken gericht op de poelkikker zijn later uitgevoerd, omdat het voortplantingsseizoen van deze soort later start. Omdat de opdrachtgever de onderzoeksresultaten snel nodig heeft is het onderzoek naar de Poelkikker wel zo snel mogelijk uitgevoerd.

Tabel 1: geschikte onderzoeksperioden (groen) en te onderzoeken soorten per veldbezoek (x).

Soort	Onderdeel van leefgebied	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun
Heikikker	Voortplantingsplaats					
Poelkikker	Voortplantingsplaats					

Voor beide soorten is de locatie 's avonds bezocht en er geluisterd naar roepende mannetjes. Beide soorten zijn op basis van het geluid namelijk goed te onderscheiden van andere kikkers. Daarnaast is gezocht naar eiklommen. Bij twijfel is aan het einde van een onderzoeksrondte met een steeknet bemonsterd om de kikkers op uiterlijke kenmerken te determineren. Samengevat komt dit op het volgende neer.

- begin april: veldbezoek gericht op vaststellen kooractiviteit heikikker
- half april: veldbezoek gericht op zoeken naar individuen op het land, en zoeken naar ei klommen van heikikker. Tijdens dit bezoek is ook gezocht naar poelkikkers op het land.
- Mei: Veldbezoek gericht kooractiviteit poelkikker. Tijdens dit veldbezoek is ook gezocht naar larven van de heikikker.
- Juni: Kooractiviteit poelkikker. Tijdens dit veldbezoek is gezocht naar larven van de heikikker.

Het onderzoek naar amfibieën heeft op deze manier plaats gevonden volgens landelijk geldende onderzoeksprotocollen.

Resultaten

Er zijn tijdens alle vier de bezoeken geen waarnemingen gedaan van de heikikker en de poelkikker of andere beschermde soorten. Er zijn algemeen enkele beschermde amfibieën waargenomen. In onderstaande tabel zijn de resultaten en weersomstandigheden per veldbezoek weergegeven.

Tabel 2. Resultaten per veldbezoek

	Tijdstip	weersomstandigheden	Waarneming binnen plangebied	Waarneming in omgeving
4 april	20:00-21:30	5.0 °C windstil	Geen	Geen
17 april	20:30- 22:30	10.0 ° C Windstil droog	Bruine kikker, gewone pad	Geen
27 mei	20:00- 24:00	14.0° C en het weer was droog na een volle dag zon.	Gewone pad	bastaardkikker
4 juni	21:30-24:00	16 ° C helder weer	Geen	bastaardkikker

Foto 1. Te dempen watergang

Foto 2. Te verbreden watergang

Conclusie

De poel- en heikikker zijn niet waargenomen tijdens dit onderzoek. Geconcludeerd mag worden dat zij geen gebruik maken van de projectlocatie en dat er geen rekening hoeft gehouden te worden met deze soorten. Uit het eerder uitgevoerde flora- en faunaonderzoek blijkt dat de locatie verder alleen geschikt is voor vleermuizen en broedvogels. De volgende maatregelen zijn daarom noodzakelijk om overtredingen van de Flora- en faunawet te voorkomen:

- Werkzaamheden uitvoeren buiten het broedseizoen, indien dit niet mogelijk is dient vooraf gecontroleerd te worden of er nesten aanwezig zijn. Langs de watergangen zelf zijn tijdens de veldbezoeken geen nesten aangetroffen. Een nieuwe controle hoeft niet door een ecooloog gedaan te worden omdat er alleen makkelijk waarneembare soorten worden verwacht. Als de bomen tijdens het broedseizoen gekapt worden moet de locatie wel van te voren gecontroleerd worden door een ecooloog.
- Werkzaamheden uitvoeren bij daglichtperiode. Indien dit niet mogelijk is en er toch bouwverlichting nodig is, de werkzaamheden uitvoeren buiten de vleermuisactieve periode (buiten de periode april t/m september).

Omdat er slechts drie waarnemingen zijn gedaan van algemeen beschermde amfibieën en de sloten dus ook niet zeer geschikt zijn voor deze soorten zijn, zijn maatregelen in het kader van de zorgplicht voor deze soorten niet noodzakelijk. Wel is het van belang om bij de te dempen sloot één richting op te werken, zodat eventuele aanwezige soorten tijdig kunnen vluchten naar open water.

Indien u opmerkingen heeft of aanvullende informatie wenst, dan kunt u hiervoor contact opnemen met Wijnanda Hulsegge (adviseur) of ondergetekende (telefoon: 088 11 53 247/ e-mail: F.vanderloop@at-kb.nl).

Met vriendelijke groet,
AquaTerra-KuiperBurger BV

Francine van der Loop
Projectleider ecologie

Literatuurlijst

Creemers, C.M. & Van Delft, J.C.W., 2009, De amfibieën en reptielen van Nederland, Stichting RAVON, KNNV-uitgeverij, Zeist.

Diepenbeek, A. van & J. van Delft, 2006. Het waarnemen van amfibieën en reptielen. Stichting RAVON, Nijmegen.

Diepenbeek, A. van & R. Creemers, 2006. Herkenning van amfibieën en reptielen. Stichting RAVON, Nijmegen.

